

CAMPUSPLAN

Konstnärligt
campus

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

Sammanfattning förslag campusplan	4
Övergripande mål	4
1. Inledning	6
1.1 Mål	6
1.2 Process	6
2. Förutsättningar	7
2.1 Styrande dokument	7
2.2 Översiktlig planering i Umeå	9
2.3 Stadsutvecklingens påverkan på Konstnärligt campus	10
2.4 Verksamheterna vid Konstnärligt campus	12
2.5 Campusområdets struktur och utvecklingspotential	15
3. Campusplan	23
3.1 Ett unikt, levande, hållbart och attraktivt campus	23
Sammanställning utvecklade uterum och övergångar till omgivningen	32
3.2 En hållbar lokalförsörjning	36
3.3 Gemensamt hållbarhetsfokus	39
Källor	40
Bildkällor	40

Kort om verksamheterna vid Konstnärligt campus

Helårsstudenter:

588 st (2024)

Personal:

207 st (2024 exkl. externa hyresgäster)

Besökare Bildmuseet:

ca 75 000–85 000 st årligen

Besökare Curiosum:

ca 20 000–30 000 st årligen

Lokalyta:

ca 22 000m² LOA

Uppgifter helårsstudenter och personal, källa: Fokus.

Uppgifter besökare, källa: Bildmuseet och Curiosum.

Uppgift lokalyta, källa: Lokalförsörjningsenheten.

Bild 1. Foto: Ulrika Bergfors.

Umeå universitet

Umeå universitet, grundat 1965, är ett bredduniversitet med forskning och utbildning inom medicin, naturvetenskap, teknik, samhällsvetenskap, humaniora och utbildningsvetenskap. Universitetet är och ska vara ett campusuniversitet, det vill säga ett universitet där den största delen av verksamheten är förlagd till universitetets olika campus. 2023 hade Umeå universitet 38 000 studenter och 4 600 anställda. Umeå universitet är huvudman för merparten av verksamheterna vid Konstnärligt campus. Utöver att bedriva utbildning inom konst, design och arkitektur, huserar även två av universitetets publika verksamheter på campus: Bildmuseet och Curiosum.

Kontakt för campusplanen: Cecilia Franzén,
Områdeschef Campusutveckling Lokalförsörjningsenheten, cecilia.franzen@umu.se

Campus X

Campus X är ett bolag grundat av Wallenbergstiftelserna och fastighets- och utvecklingsbolaget Fort Knox. Syftet med Campus X är att skapa attraktiva fastigheter i närheten av universitet för att skapa goda förutsättningar för utbildning och forskning.

Kontaktperson för campusplanen:

Johanna Olsson, Campus X
johanna@fort-knox.se

Sammanfattning förslag campusplan

Övergripande mål

Att skapa ett levande, hållbart och attraktivt campus som stimulerar studenter, anställda och besökande allmänhet.

Att fortsätta utveckla den viktiga plats som Konstnärligt campus utgör, där älvlandskapet, arkitekturen, de konstnärliga utbildningarna och de publika besöksmålen utgör unika komponenter.

Det innebär att campusplanen ska skapa riktlinjer och förutsättningar för:

- att Konstnärligt Campus blir en naturlig, integrerad del av det växande Umeå.
- att områdets nuvarande kvaliteter och höga arkitektoniska värden bibehålls eller vidareutvecklas.
- att identitet och orienterbarhet på och runt campus utvecklas.
- att goda möjligheter för hälsa, välbefinnande, motion och rekreation tillskapas för alla användare.
- att skapa beredskap för förändrade lokalbehov med utgångspunkt i en hållbar lokalutveckling.
- att en process för ett gemensamt hållbarhetsarbete mellan Umeå universitet och Campus X tas fram.

Campusplanens teman

1. Ett unikt, levande, hållbart och attraktivt campus

- Utveckling av områdets övergångar till omgivningen.

Fokus:

- Norra entrén mot Östra Strandgatan
- Älvsidan
- Öbackaparken
- En hierarki av entréer skapas.
- Utveckling av uterum på campus
- Arkitektoniska kompletteringar i linje med befintlig karaktär och bebyggelsestruktur.
- Taken ses som ytor med potential i den fysiska planeringen.
- Framtida lokalisering av gemensamma funktioner till älvplanet.

2. En hållbar lokalförsörjning

- Fyrstegsprincipen används vid förändrade lokalbehov.
- Viss planberedskap inom gällande detaljplan.

3. Gemensamt hållbarhetsfokus

- Samarbetsforum för arbete med hållbarhetsfrågor kopplade till fastigheter och lokaler

1. Inledning

För att tydliggöra intentionerna i den långsiktiga utvecklingen av universitetets campusområden utarbetas en övergripande plan för Huvudcampus, Campus NUS Norra, Konstnärligt campus, Campus Örnsköldsvik och Campus Skellefteå. Campusplanen för Konstnärligt campus är ett visionsdokument som anger riktningen för framtida fastighetsutveckling. Planen har ett långsiktigt tidsperspektiv och syftar till att så långt det är möjligt säkerställa handlingsfrihet för både för universitet och fastighetsägare ur ett planeringsperspektiv.

1.1 Mål

Övergripande mål:

Att skapa ett levande, hållbart och attraktivt campus som stimulerar studenter, anställda och besökande allmänhet.

Att utveckla Konstnärligt campus där älvlandskapet, arkitekturen, de konstnärliga utbildningarna och de publika besöksmålen utgör unika komponenter.

Det innebär att campusplanen ska dra upp riktlinjer och skapa förutsättningar för att:

- Konstnärligt campus blir en naturlig, integrerad del av det växande Umeå.
- Områdets nuvarande kvaliteter och höga arkitektoniska värden bibehålls eller vidareutvecklas.
- Identitet och orienterbarhet på och runt campus utvecklas.
- Goda möjligheter för hälsa, välbefinnande, motion och rekreation tillskapas för alla användare.
- Skapa beredskap för förändrade lokalbehov med utgångspunkt i en hållbar lokalutveckling.
- En överenskommelse för ett gemensamt hållbarhetsarbete mellan Umeå universitet och Campus X tas fram.

1.2 Process

Campusplanen för Konstnärligt campus är ett resultat av ett samarbete mellan Umeå universitet och fastighetsägaren Campus X. En styrgrupp bestående av universitetsdirektör

och fastighetschef från Umeå universitet samt fastighetsägaren har varit beslutande organ. En arbetsgrupp bestående av områdeschef campusutveckling och miljö- och hållbarhetsstrateg från Umeå universitet, representant från fastighetsägare samt konsulter från White Arkitekter har arbetat fram planens innehåll. Arbetet har pågått under 2024.

För framtagandet av campusplanen har respektive organisations mål och vision samt pågående planering inom Umeå kommun legat till grund. Vidare har kunskap inhämtats genom en workshop med representanter från verksamhet, fastighetsägare och studenter. Besökare, studenter och personal har intervjuats. Dialog med Umeå kommuns företrädare i planeringsfrågor har även hållits. Analyser har genomförts för att belysa områdets möjligheter såväl som begränsningar. Utifrån dessa har sedan campusplanens framtida utvecklingsområden identifierats och bearbetats vidare.

Frågor som särskilt beaktats i processen är:

- Hur möter Konstnärligt campus den omgivande staden och älvlandskapet?
- Hur kan det bebyggda campusområdets kvaliteter värnas samtidigt som handlingsfrihet bibehålls vid förändrade lokalbehov?
- Hur kan samverkan mellan Umeå universitet och fastighetsägaren i hållbarhetsfrågor utvecklas?

Bild 2: Utbredning Laxen 46 samt fastigheter och fastighetsägare i anslutning till Konstnärligt Campus.
Foto: Lantmäteriet.

2. Förutsättningar

Campusplanen innefattar fastigheten Laxen 46. Då planering och utveckling som sker i omgivningen kan spela roll för fastighetens utvecklingsmöjligheter redovisar campusplanen i viss mån även förslag till lösningar och överväganden som ligger utanför själva campusområdet.

2.1 Styrande dokument

De dokument som från universitetets sida varit styrande för planen är:

- Vision för Umeå universitet Dnr FS 1.1-96-19
- Campusplanbeslutet daterat 2012-03-06, Dnr FS 400-668-12
- Miljö- och hållbarhetspolicy Dnr FS 1.1-1040-24
- Lokalförsörjningsplan Dnr FS 1.1-2161-22, fastställd 2022-12-07

Utöver styrdokumenterna ovan innehåller universitetets lokalförsörjningsplan principer för strategisk lokalförsörjning, vilka ger en tydlig inriktning för universitetets hantering av framtida lokalbehov.

Vision för Umeå universitet

Visionen beskriver var universitetet vill vara i framtiden. Den utgår från tre utvecklingsområden:

- Framtidsansvar
- Kunskapsutveckling i samspel
- Konkurrenskraft och stolthet

Visionen riktar sig till universitetets medarbetare och studenter och ligger till grund för verksamhetsplanering. Visionen ovan gäller för perioden 2020 till 2025. Under 2025 kommer framtagandet av en ny vision att påbörjas.

Miljö- och hållbarhetspolicy

Styrningen av universitetets klimat- och hållbarhetsarbete beskrivs i dess miljö- och hållbarhetspolicy tillsammans med en handlingsplan där mål och universitetsgemensamma aktiviteter finns. Nuvarande handlingsplan gäller för perioden 2024 till 2026 och innehåller två övergripande mål samt 13 delmål.

Övergripande mål:

- Umeå universitet ska bidra till att de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 uppnås.
- Umeå universitet ska vara klimatneutralt senast år 2045.

Av delmålen är några särskilt relevanta för campusplanen: dessa handlar om energianvändning, lokalnyttjande, utomhusytor och resor.

Strategisk lokalförsörjning

Universitetets lokalförsörjningsplan har ett fokus på hållbar lokalutveckling. När nya lokalbehov uppstår ska därför behovet prövas enligt en fyrstegsprincip för ett hållbart och effektivt lokalutnyttjande, där steg 1 är det mest hållbara och steg 4 ska ses som en sista utväg när de övriga tre stegen är prövade.

1. **Minska ytbehovet**, till exempel genom att nyttja utemiljöer eller andra miljöer som redan finns tillgängliga eller ersätta fysiska moment med digitala tjänster.
2. **Intensifiera ytanvändningen** till exempel genom att använda ytor och funktioner samtidigt eller vid olika tillfällen (även spritt under dagen).
3. **Anpassa, komplettera eller bygg om** på ett sätt som underlättar delning.
4. **Bygg nytt**, men klimatsmart och hållbart samt så att en hög nyttjandegrad underlättas.

Bild 3. Foto: Johan Gunseus.

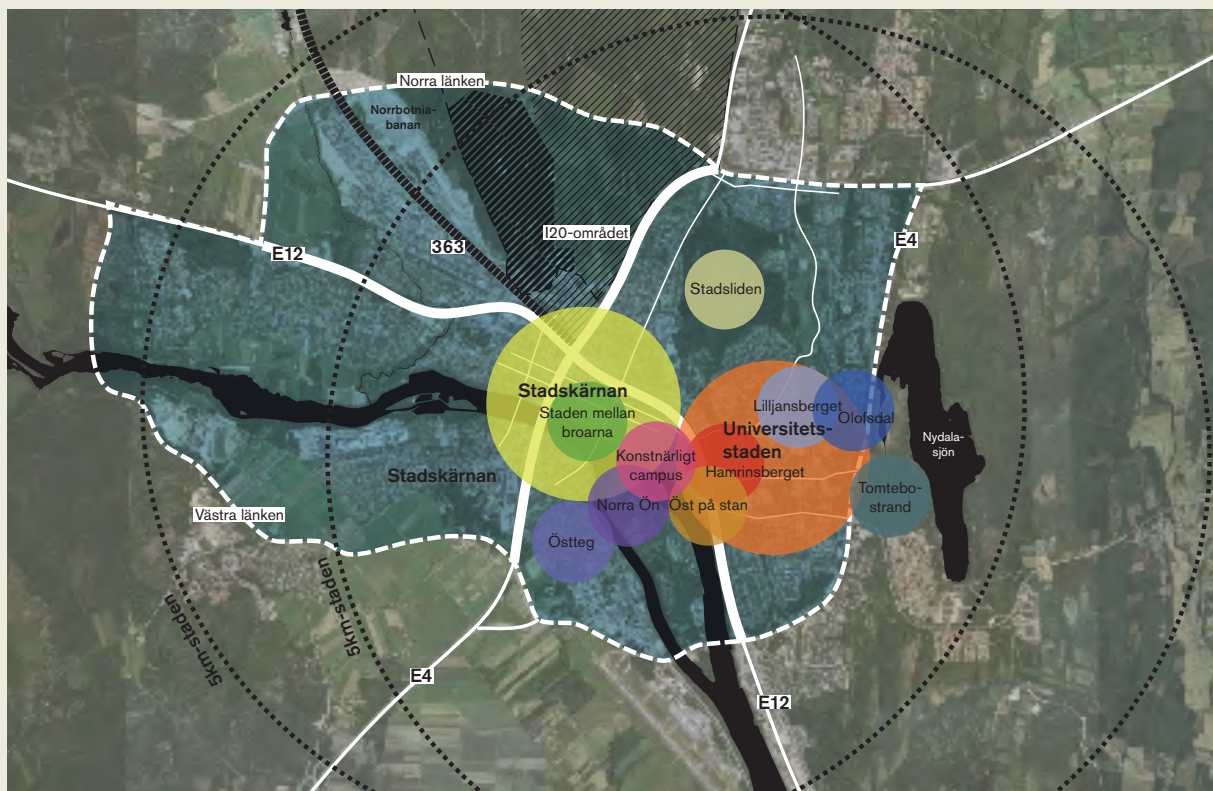
2.2 Översiktlig planering i Umeå

Det växande Umeå med två stadskärnor

Umeås kommunala översiktsplanering utgår från ett tillväxtscenario där Umeå 2050 har 200 000 invånare. Stora delar av utvecklingen kommer att ske i de östra delarna av staden där flertalet nya stadsdelar planeras. Den fördjupade översiktsplanen för Universitetsstaden syftar till att omvandla det nuvarande sjukhus- och universitetsområdet till ytterligare en stadskärna

med målet att det ska vara en stadsdel för boende, utbildning, forskning, sjukvård samt områdesanknuten företagsutveckling av hög klass. Stadsdelen ska också ges en tydlig stadsstruktur med ett blandat innehåll. I Umeå kommuns översiktsplanering finns även ambitionen att knyta ihop Universitetsstaden med centrala Umeå på ett tydligare sätt, en utveckling som både påverkar Konstnärligt campus och den intilliggande stadsdelen Öst på stan, se vidare analys under 2.3 Stadsutvecklingens påverkan på Konstnärligt campus.

Det växande Umeå, konceptbild

FEM-KILOMETERSSTADEN - DEN TÄTA STADEN! för en tät kompakt och funktionsblandad stad.

MER STAD! komplettering som vitaliserande kraft behandlar stadens utbyggnad till ett mer sammanhängande stadslandskap.

SKAPA HÖG TÄTHET I NYA STADSDELAR syftar till att bygga tätt i inledande etapper.

TILLVÄXT I KOLLEKTIVTRAFIKSTRÅK OCH OMVANDLING AV TRAFIKLEDER berör de möjligheter till infrastruktur-omvandling som växer i och med nya ringleden.

SATSA PÅ OFFENTLIGA RUM OCH PARKER! om det levande offentliga rummets vikt.

ALLA SKA VARA MED! om en stad för alla.

Bild 4: Översiktsplanens sex strategier (Umeå kommun 2010).

Bild 5: Planerad bro mot Konstnärligt campus främst i bilden. Bild från "Gestaltningssprogram två bropar", Umeå kommun och White Arkitekter

Älvlandskapet och broarna

Under det senaste decenniet har flera insatser för att utveckla den norra älvsidan i centrala Umeå gjorts. Ett antal platser och målpunkter har skapats och bundits ihop till ett stort offentligt rum. Älvstranden nedanför Konstnärligt campus saknar idag motsvarande bearbetning. Med en likvärdig insats för norra älvsidan vid Konstnärligt campus skulle det offentliga rummet längs med älven nå hela vägen fram till Öbackaparken, öster om Konstnärligt campus.

På den norra delen av Ön, som ligger mitt emot Konstnärligt campus, pågår planering för en ny stadsdel, med plats för verksamheter och cirka 2 800 nya bostäder. Naturområden och parker kommer att skapa en grön stadsdel och den norra spetsen av Ön kan bli ett attraktivt besöksmål för hela staden. Nya gång- och cykelbroar, varav en vid Konstnärligt campus, kommer att koppla ihop den nya stadsdelen med Öst på stan och i förlängningen

Umeå stadskärna. Ett framtaget gestaltningssprogram visar broar som är relativt låga och som ansluter med hänsyn till älvstränderna för att skapa enkla och smidiga förflyttningar i älvlandskapet. Öbackaparken öster om Konstnärligt campus kommer att påverkas av den nya bron, då brofästet för den nya gång- och cykelbron kommer att anläggas i anslutning till parken.

2.3 Stadsutvecklingens påverkan på Konstnärligt campus

Konstnärligt campus läge mellan Universitetsstaden och centrala Umeå i kombination med den nya bron från Ön ger Konstnärligt campus en strategisk central placering. Den pågående utbyggnaden av Universitetsstaden runt Umeå Östra ger också ett förbättrat serviceutbud, då service tidigare i stort sett har saknats Öst på stan.

Bild 6: Befintliga stråk. Foto: Lantmäteriet.

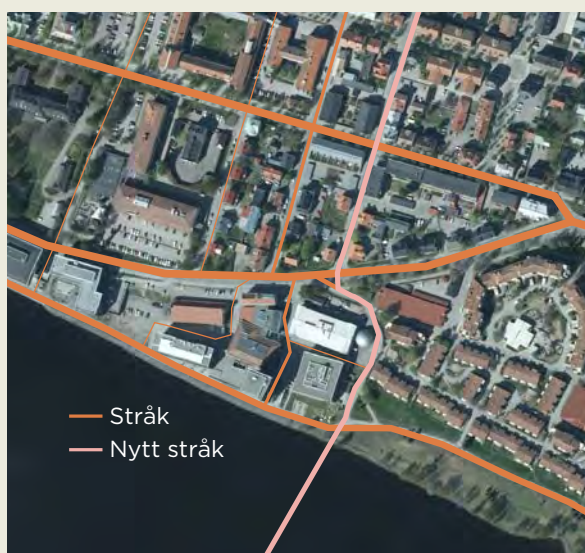

Bild 7: Den nya gång- och cykelbron och den planerade bebyggelsen på Ön ger ett större flöde öster om campus. Foto: Lantmäteriet.

Den kommunala ambitionen att knyta ihop centrala Umeå med Universitetsstaden ligger också helt i linje med universitetets intressen och kan på sikt skapa enklare och bättre förbindelser mellan Konstnärligt campus och huvudcampus. Ur ett universitetsperspektiv skulle en dragning av en busslinje som binder samman Konstnärligt campus med huvudcampus samt en busshållplats i anslutning till och för Konstnärligt campus vara ett led i detta arbete.

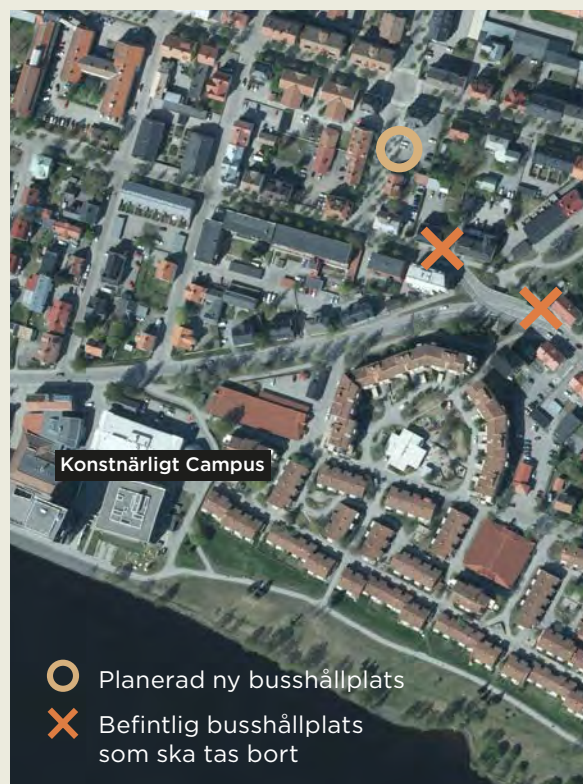

Bild 8: Umeå kommuns förslag till ny placering av busshållplats. Foto: Lantmäteriet.

Den nya gång- och cykelbron från Ön kommer att påverka flödena runt campus och innebär att det går att närma sig campus från ytterligare ett håll. Förbindelsen mellan Östteg, Ön och Öst på stan och i förlängningen andra målpunkter såsom centrala Umeå och Universitetsstaden förbättras. Omvänt förbättras kontakten till Öns rekreationsområde och transport vidare mot Östteg.

Bild 9: Älvstranden nedanför Konstnärligt campus väntar på att bli iordningställd. Foto: Åke E:son Lindman.

En planerad upprustning av Öbackaparken skulle innebära en möjlighet att tillgodose de behov av rekreation och rörelse som kan kopplas till Konstnärligt campus som besöksmål och arbetsplats vilket utemiljöerna inne på campus har svårt att tillgodose. Insatser för att utveckla den norra älvssidan vid Konstnärligt campus är inte idag en del av den kommunala planeringen, men skulle tillgängliggöra och förlänga redan etablerade offentliga rummet längs med älven som då skulle nå hela vägen fram till Öbackaparken.

2.4 Verksamheterna vid Konstnärligt campus

Nedan följer en kortfattad beskrivning av respektive verksamhet.

Arkitekthögskolan

Arkitekthögskolan har en internationell karaktär, med anställda och studenter från hela världen, samtidigt som stor vikt läggs vid förankring i lokala och regionala förhållanden. Inom Arkitekthögskolan ryms UmArts som är Umeå universitets forskningscentrum för konstnärlig och tvärvetenskaplig forskning inom arkitektur, design och konst.

Designhögskolan

Designhögskolan är en av de främsta industridesignutbildningarna i världen. Med konkurrenskraftiga, professionella och internationella utbildningsprogram understöds ledande forskning såväl som banbrytande

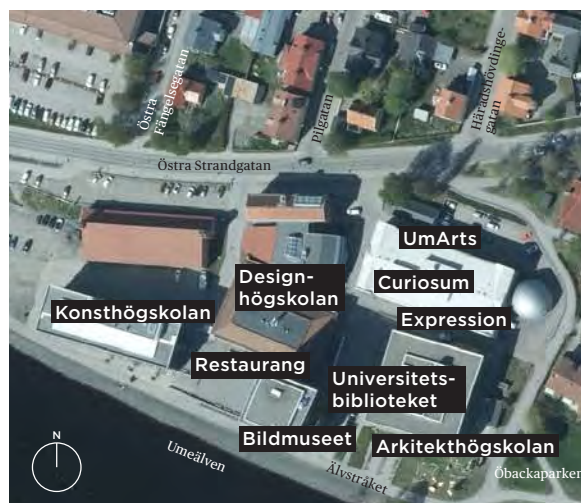

Bild 10: Verksamheterna vid Konstnärligt campus. Foto: Lantmäteriet.

tekniska faciliteter. Skolan har ett 30-tal nationaliteter representerade varje termin, vilket skapar en unik blandning av kreativ energi och berikning kulturer emellan.

Konsthögskolan

Konsthögskolan är en av fem institutioner i Sverige som utbildar konstnärer. Utbildningen fokuserar på studenternas individuella behov och speglar den kreativa mångfald och den kritiska diskurs som finns inom samtidskonsten idag.

Universitetsbiblioteket

Universitetsbiblioteket finns centralt placerat på Konstnärligt campus. Här finns böcker, tidskrifter och elektroniska resurser inom samtida konst, arkitektur och design. Biblioteket

vänder sig i första hand till studenter, lärare och forskare på de konstnärliga högskolorna, men är även öppet för allmänheten. I biblioteket finns studieplatser och bokningsbara grupprum. Här finns också ett bokningsbart resursrum för studenter som behöver en extra lugn studiemiljö eller anpassningar för att läsa och skriva.

Bildmuseet

Bildmuseet är en av Sveriges främsta konsthallar för internationell samtidskonst och den största publika verksamheten på campus, med cirka 75 000-85 000 besökare per år. Bildmuseet har också en pedagogisk verksamhet riktad mot förskola, grund- och gymnasieskola vilka besöker anläggningen regelbundet under året.

Curiosum

Curiosum är Umeå universitets science center, med barn och unga som viktig målgrupp. Curiosum rymmer också den akademiska inkubatorn Expression, verksam inom de kulturella och kreativa branscherna. Curisoum har cirka 20 000-30 000 besökare per år.

2.4.1 Lokalernas standard

Arkitektshögskolans, Konsthögskolans och Bildmuseets lokaler, som tillskapades 2010-2012, håller generellt en hög standard, med en mängd verkstäder och samlingslokaler.

Designhögskolans lokaler ligger i flera sammanbyggda byggnadskroppar av olika standard och olika årtal, vilket ger ett något oöverskådligt intryck. Curiosums lokaler ligger i q-märkt byggnad och här har lokalerna genomgått två större ombyggnader från 10-talet och framåt.

2.4.2 Analys lokalnyttjande

Trots en mängd samlingslokaler och verkstäder uttrycker flera verksamheter brist på samlingslokaler och tid i verkstäder. Det kan noteras att de samlingslokaler och verkstäder som finns på Konstnärligt campus endast kan bokas av den enskilda verksamheten, det vill säga att lokalerna inte är gemensamt bokningsbara för alla verksamheter.

Vissa samlingslokaler kan inte heller enkelt nås från publika ytor. Något samlat kunskapsunderlag om hur de olika lokalerna bokas och nyttjandegrad finns inte.

2.4.3 Framtida lokalbehov

Omställningsreserven av lokaler på Konstnärligt campus är låg. Arkitektshögskolan är den verksamhet som uttrycker störst trångboddhet. Verksamheten har under åren från inflyttning och fram till nu ökat sitt intag av studenter. Verksamheten rymmer inte längre i de ursprungliga lokalerna, utan hyr även lokaler på plan 3 i Curiosum. Konsekvenserna är att fler studenter nyttjar byggnaden än planerat samt att ytor som ursprungligt planerats för en funktion nyttjas på annat sätt.

2.4.4 Användarnas perspektiv

Användarna har identifierat de här punkterna som speciellt viktiga:

- Identitet
- Utemiljöer
- Samverkan och utbyte
- Service

Identitet

I dialogen med verksamheterna och besökare framkom att älven, arkitekturen och naturen är en del av Konstnärligt campus identitet. Det är alltså den fysiska platsen tillsammans med verksamheterna som verkar där som representerar campus. Särskilt nämns Bildmuseet som identitetsskapande, där även dess byggnad har en stark karaktär av landmärke.

Över lag framkom dock att det finns ett behov av att Konstnärligt campus både avseende relationen mellan verksamheterna och relationen mellan campus och omgivningen i ökande grad öppnar upp och bjuder in till vistelse och delad användning.

Utemiljöer

Användarna ser stor utvecklingspotential i utemiljöerna. Det finns förväntningar på större inslag av grönska och fler sittplatser, men det framkommer även uppskattning av den nuvarande utformningen som samverkar bra med arkitekturen på campus.

Samverkan och utbyte

Verksamheterna har sina egna byggnader och de gemensamma mötesplatserna på campus är relativt få. Det skulle kunna få till följd att man varken rör sig i eller nyttjar varandras lokaler i någon större utsträckning. Att verksamheterna

Bild 11. Foto: Åke E:son Lindman.

Bild 12. Foto: White Arkitekter/Anna Hellsing.

Bild 13. Foto: Foto: Åke E:son Lindman.

etablerades på campus vid olika tidpunkter bidrar troligen också.

Service

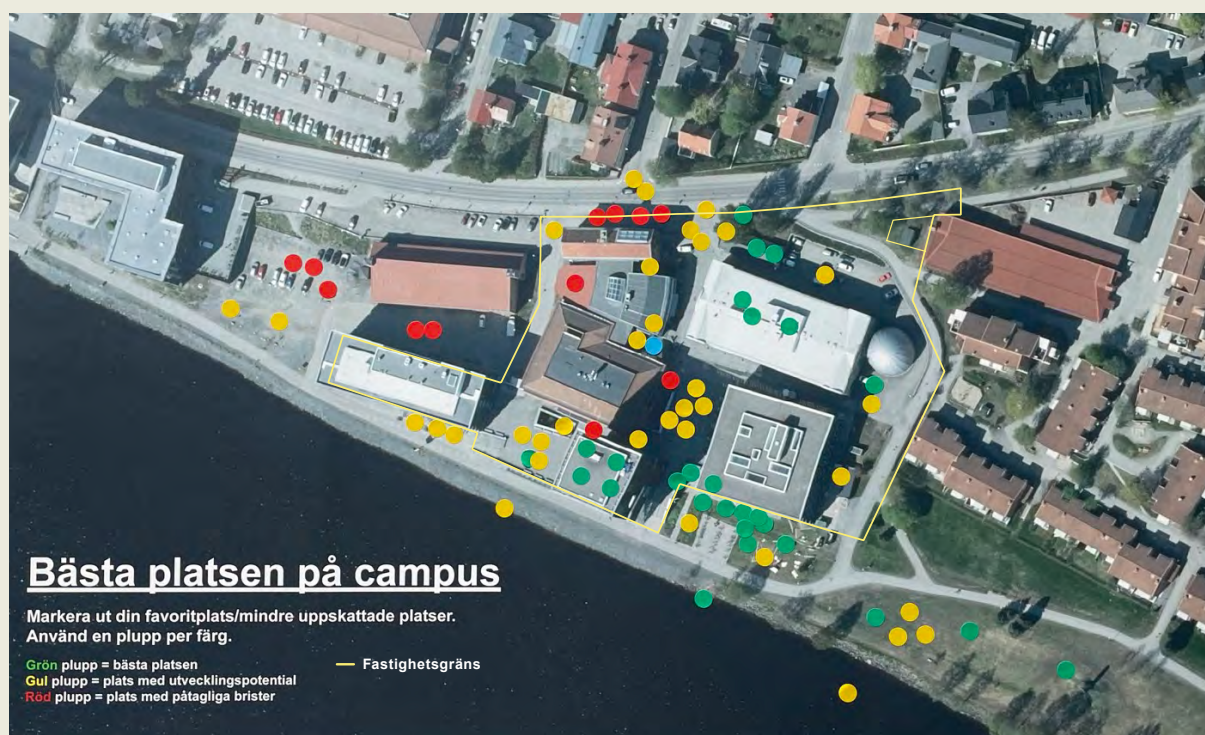
Servicenivån på Konstnärligt campus upplevs av svarande som låg. Den restaurangverksamhet som bedrivs framhålls dock av många som positiv och ligger i linje med universitets mål för att öka utbudet av näringsriktiga, rättvisa och klimatsmarta mat- och serveringsalternativ. Olika målgrupper har olika behov och olika köpkraft i större utsträckning här än på huvudcampus. Det är även ont om service i

när området, men den pågående utbyggnaden av Östra Stationsområdet har medfört att en större matbutik har etablerats där.

2.5 Campusområdets struktur och utvecklingspotential

2.5.1 Förhållande till omgivningen

Konstnärligt campus ligger inom fastigheten Laxen 46. Fastigheten omfattar 14 500 m². Planbestämmelserna för fastigheten regleras inom detaljplanen 2480K-P09/37. Umeå

Resultatet av övningen "Bästa platsen" från workshop i april 2024. Grönt = bäst, Gult = har utvecklingspotential, Rött = har påtagliga brister.

Bild 14: Den södervända grösyten mellan Arkitekt högskolan och älven är ett av de mest uppskattade uterummen på Konstnärligt campus. Den fungerar som välbesökt uppehållsplats för studenter och nyttjas även som utställningsplats för fullskaleexperiment. Ytan tillhör inte fastigheten Laxen 46, utan ägs av Umeå kommun.

universitets huvudcampus ligger inom gång- och cykelavstånd, centrala Umeå likaså.

Stadsstrukturen runt Konstnärligt campus präglas av tre större öst-västliga stråk: Storgatan, Östra Strandgatan och stråket längst med älven, här kallat Älvstråket. De tvärgående nord-sydliga gatorna mellan Döbelns park och korsningen

Östra Strandgatan-Storgatan har otydliga kopplingar till Konstnärligt campus, då de inte leder vidare in på området och ner mot älven. I dagsläget påverkar detta orienterbarheten för den som närmar sig campus norrifrån.

Östra Strandgatan är en relativt trafikerad gata. Gaturummet har en disparat utformning: Längs

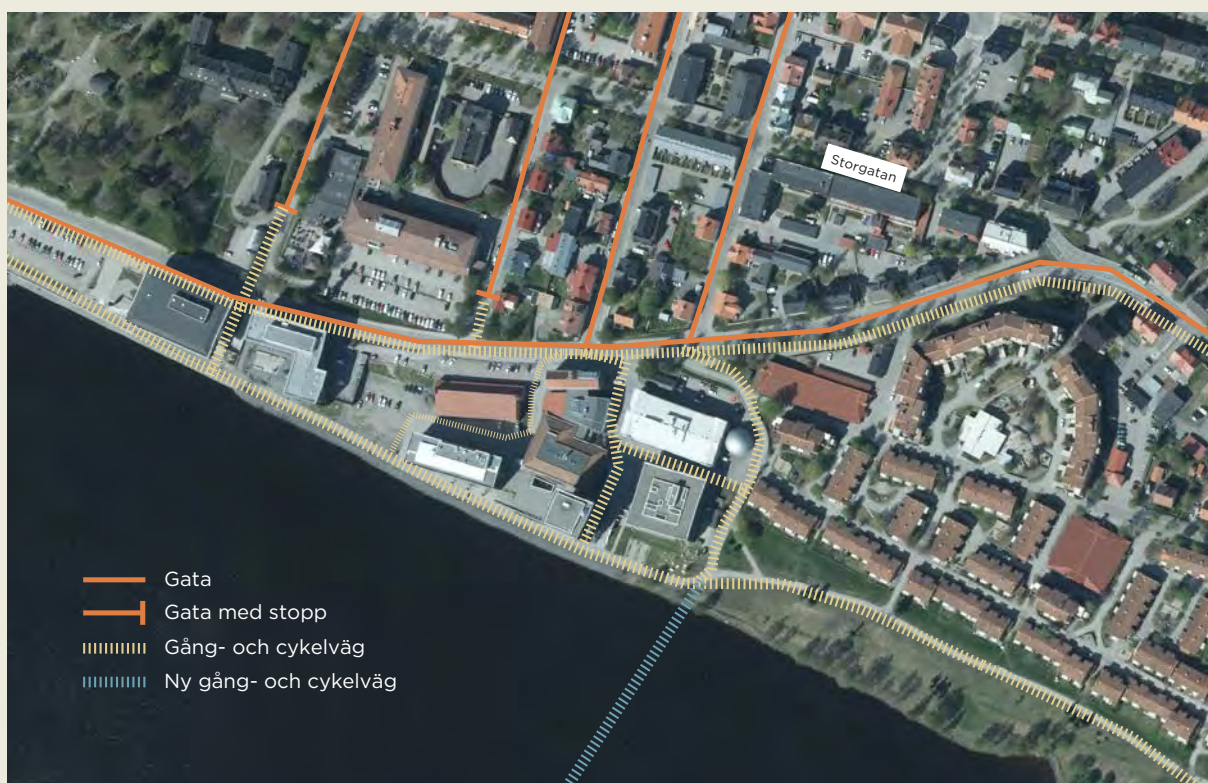

Bild 15: Trafikrörelser i omgivningen. Foto: Lantmäteriet.

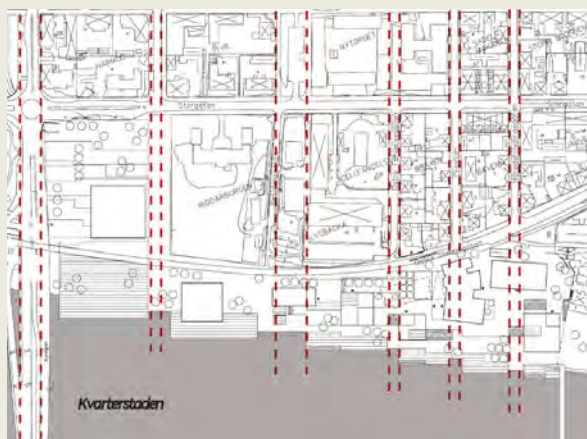

Bild 16: Tidig strukturskiss från planeringen av Konstnärligt campus med förlängda stråk och siktlinjer.

De ursprungliga ambitionerna har i delar varit svåra att genomföra eftersom de äldre byggnaderna på campus ligger i fonden för stråken. Troligen härrör detta från tiden då området närmast älven var industrimark, dit allmänheten inte hade tillträde. I dagsläget påverkar bristen på genomgående stråk orienterbarheten för den som närmar sig campus norrifrån. Ur Konstnärligt campus, en sammanställning av skisser, bilder och ritningar - från masterplan till enskild byggnad, Umeå universitet, Balticgruppen, White arkitekter, Henning Larsen architects.

Bild 17: Mötet med älven i Älvstråkets förlängning. Foto: Åke E:son Lindman.

Bild 18: Designhögskolans gavlar har en framskjuten placering i gaturummet och skulle kunna fungera som skyltyta. Foton: White Arkitekter/Anna Hellsing.

med stora delar av sträckningen väster om campus finns hårdgjorda ytor och parkeringar. De byggnader som står längs med gatan möter gaturummet på olika sätt. Öster om campus har Östra Strandgatan en tydligare och mer konsekvent utformning med tillbakadragna fasadliv, trädplantering och en cykelbana som separerats från vägbanan. Östra Strandgatan upplevs idag som Konstnärligt campus baksida. Både gatans

skiftande karaktär, omfattningen av hårdgjorda ytor samt den otydliga campusentrén (se vidare under 2.5.2) bidrar till detta. Designhögskolans gavel utgör en möjlig exponeringsyta i gaturummet både mot öster och väster.

Söder om campus, parallellt med älven, löper ett gång- och cykelstråk som också används för rekreation. Läget vid älven är en av de stora

kvaliteterna, men älvbrinkens utformning består av sprängsten och upplevs som ofärdig. Det är angeläget att utformningen av älvbrinken i framtiden binder ihop älven med campus. Den anslutande Öbackaparken öster om Konstnärligt campus är enkel i sitt utförande men ett viktigt grönt område för rekreation.

Att besöka Konstnärligt campus

På Konstnärligt campus finns två större publika besöksmål, Bildmuseet och Curiosum, vilket ställer höga krav på orienterbarhet och tillgänglighet. Ur ett demokratiskt perspektiv behöver tillgängligheten till publika lokaler vara god för alla.

Konstnärligt campus nås enklast via gång eller cykel, antingen från Östra Strandgatan eller från älvbrinken. Norrifrån är orienterbarheten låg, vilket har beskrivits ovan. Cykelparkering finns både inne på campus och vid älven.

Konstnärligt campus kan också nås via buss. Närmsta befintliga busshållplats finns vid Storgatan, cirka 400 meter bort. Promenadstråket från busshållplatsen passerar under en viadukt med branta nedgångar och en mängd trottoarkanter, vilket kan utgöra en utmaning för personer med funktionsvariationer som nedsatt syn eller nedsatt kognitiv förmåga. Umeå kommun planerar att flytta busshållplatserna till Fabriksgatan, vilket inte innebär någon förbättring, varken med avseende på avstånd eller orienterbarhet.

Bild 20: Parkeringar på Konstnärligt campus. Foto: Lantmäteriet.

Besökande grupper med företrädesvis skolbarn och ungdomar kommer regelbundet till campus med abonnerad buss i samband med besök på science center Curiosum och Bildmuseet. En uppställningsplats för dessa bussar finns rakt norr om Designhögskolan. Placeringen är inte idealisk ur ett verksamhetsperspektiv.

Den som besöker Konstnärligt campus med bil angör från Östra Strandgatan och parkerar på en skyltad parkeringsplats norr om Umeå Energis byggnad i Laxen 31. Från parkeringen är entrén till campus skymd, vilket gör det svårt att hitta rätt.

2.5.2 Utemiljöer

Utemiljöerna på Konstnärligt campus är relativt begränsade och sammanlänkas av en enhetlig betongyta. Kontakten med älven är ständigt närvarande via välutformade siktlinjer.

Uterummen hanterar en rad olika flöden och trafikrörelser, vilket dominerar utformningen och resulterar i att det är relativt få platser som är utformade för vistelse. Några uterum är också utsatta för starka vindar. Vad som orsakar detta bör undersökas närmare i samband med en eventuell utveckling av utemiljöerna.

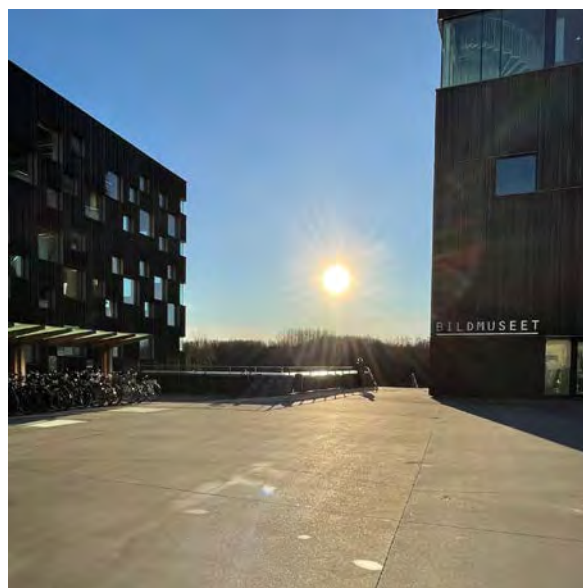

Bild 22: Konceptuellt utformad utemiljö. Ett betonggolv binder samman alla byggnader på Konstnärligt Campus. Foto: White Arkitekter/Anna Hellsing.

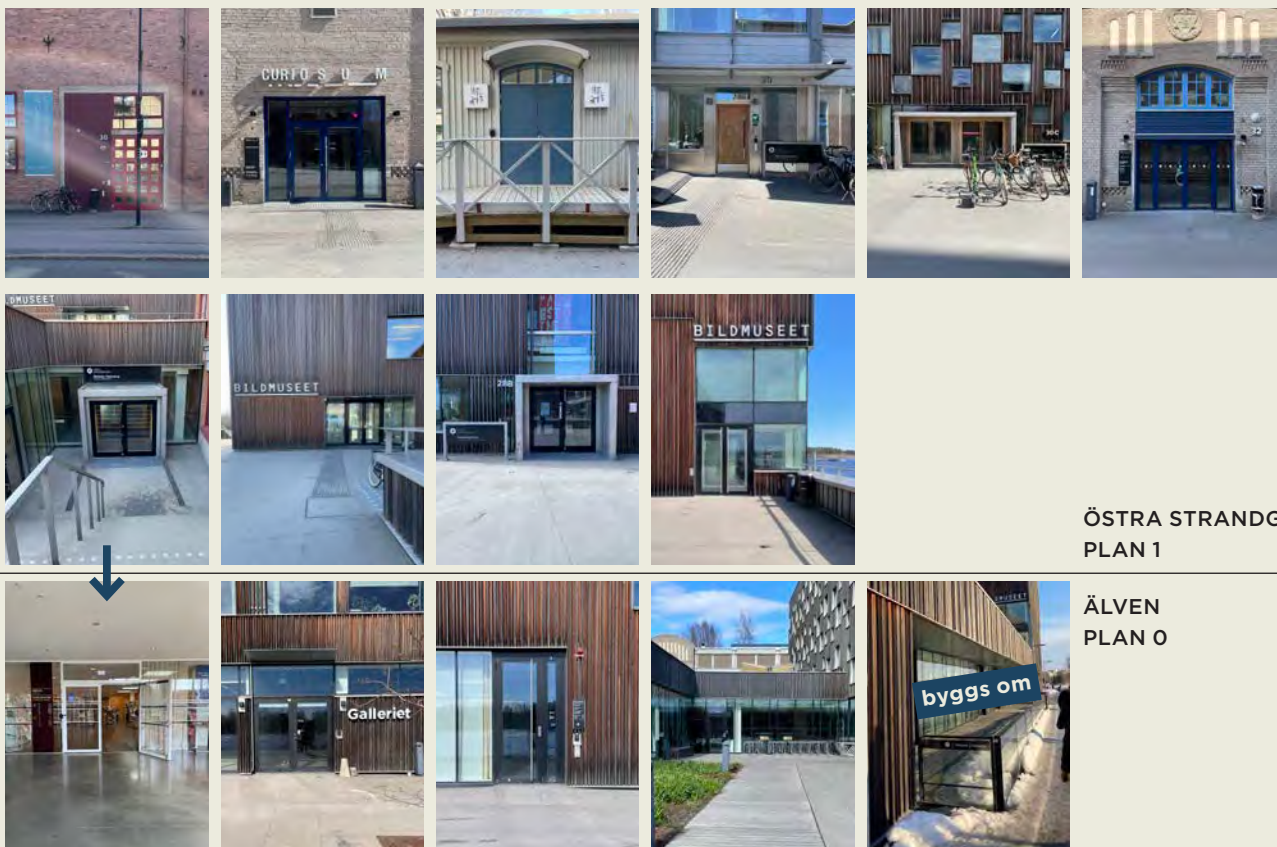

Bild 24: Entréer och skyltning på campus. Foton: White Arkitekter/Anna Hellsing.

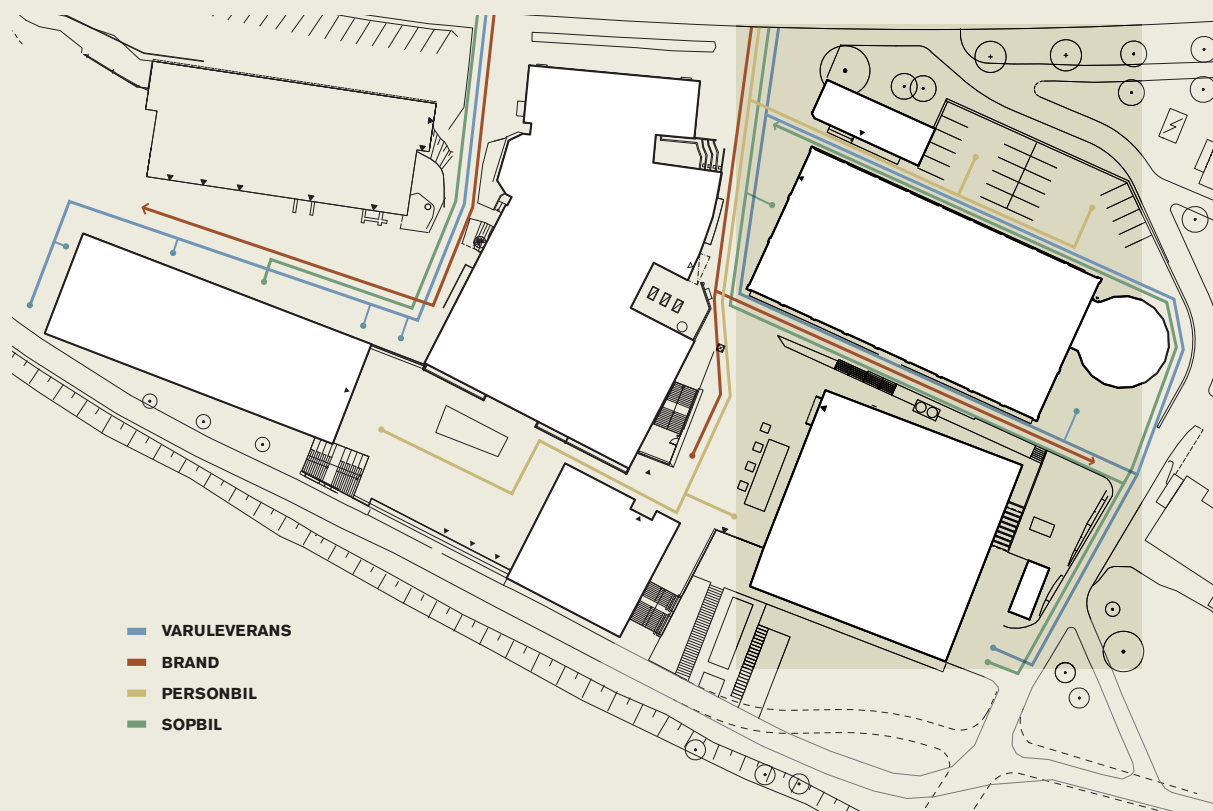

Bild 23: Transportrörelser på campus.

GATUSIDAN

Äldre industribyggnader
1910-1920-tal
Om- och tillbyggt
Klassicistiskt
Robust

EXTERIÖRT

Tegel; ljusrött, grått cementtegel
med rödaktiga fogar, skugg-
bildande mönstermurning

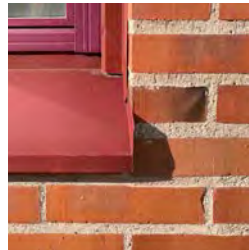
Målad, stående träpanel

Naturanodiserad,
perforerad aluminium

Kulörta stål- och aluminiumpartier
i fönster och dörrar.

Spröjsade fönster, välvd överdel

Sadeltak; enkupigt lertegel,
papptak, ljusgrå bandtäckt plåt

ÄLVSIDAN

Samtida
Kubistiskt
Industriellt
Robust
Hållbart
Kontinuerlig rörelse
Öppna rum
Utblickar

EXTERIÖRT

Obehandlad, sibirisk lärk i stående
lameller med varierat djup och
snedsågade kortsidor

Blästrat, syrafritt rostfritt stål

Glasöppningar med varierad
storlek och placering som ramar
in landskapet

Svarta stålpartier

Platta tak

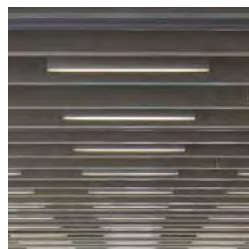
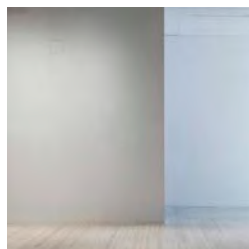
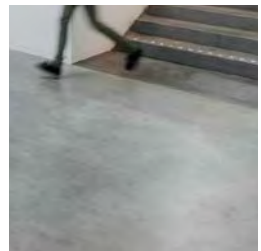
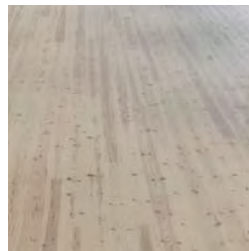

Bild 25: Foton: White Arkitekter/Anna Hellsing.

Den avskalade miljön och det sammanlänkande golvet av betong gör helheten extra känslig för tillägg såsom cykeluppställningsplatser, skyltar, sopkorgar och belysningspollare, som lätt trivialiserar upplevelsen. Målsättningen vid en fortsatt utveckling av utemiljön bör därför vara att utveckla sociala och ekologiska kvaliteter med ett minimum av den typen av tillägg. Fokus bör i stället ligga på att förbättra mikroklimatet, addera grönska och skapa vistelseplatser som harmonierar med helheten.

Entréer, orienterbarhet och skyltning

Den naturliga entrén till campus norrifrån ligger mellan Designhögskolan och Curiosum. Entrén saknar i dagsläget en tydlig utformningsidé och det finns höjdskillnader som försvårar angöring. Som överordnad campusentré behöver platsen bli tydligare och tryggare, tydliggöra vart man har kommit och välkomna besökare.

Från älvsidan finns flera entréer och utvändiga trappor. Vissa entréer leder till enskilda byggnader, andra till enskilda eller gemensamma funktioner. De utvändiga trapporna leder upp till det övre entréplanet på Konstnärligt campus. Det naturliga läget för en överordnad campusentré från söder, utifrån angöring och dignitet, finns vid trappan mellan Bildmuseet och Arkitektshögskolan. Denna trappa ligger dock skyddad från och utgör den tredje trappan i rad med likartad utformning för den som närmar sig campus västerifrån. På sikt, med den anslutande bron och ett flöde till och från Ön, kommer även en tydligare campusentré från öster att behövas.

Väl inne på campus visar skyltningen tydligt att Curiosum och Bildmuseet är de publika verksamheterna, eftersom dessa skiljer ut sig med egna skyltar/logotyper. Övriga entréer är

Övergripande byggnadsstruktur, Konstnärligt campus

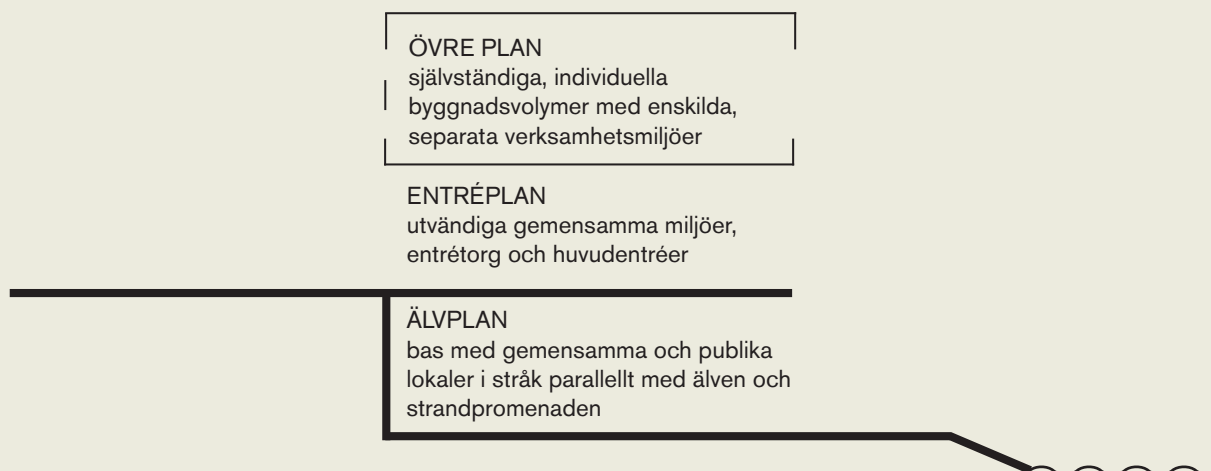

Bild 26: Mötet mellan uppe och nere, kvartersstad och älvslandskap.

enhetligt skyltade och följer Umeå universitets utvändiga skyltprogram för Konstnärligt campus. Den utvändiga områdesskyltningen behöver en översyn för att tydliggöra målpunkter och förbättra orienterbarheten.

2.5.3 Byggnadsstruktur

Konstnärligt campus är anlagt på gammal industrimark invid älven. Campusbyggnaderna håller, så gott som genomgående, hög kvalitet och besitter höga arkitektoniska värden.

Den stora utbyggnaden av Konstnärligt campus skedde under 2010-talet och det är de karakteristiska byggnaderna från denna tidsperiod med sitt kubistiska uttryck och fasadpaneler av stående lärkträ som har kommit att dominera intrycket av Konstnärligt campus. I själva verket består Konstnärligt campus av flertalet årsringar: här finns ett antal byggnader uppförda mellan 1900 och 1930, varav några är kulturminnesmärkta. Ytterligare några byggnader tillkom under 1980- och 1990-talen. Sammanfattningsvis kan bebyggelsen delas in i två olika karaktärer, med varsin materialpalett. Att de äldre byggnaderna alla ligger i Konstnärligt campus norra del och bildar front mot Östra Strandgatan och de senaste tillskotten är placerade mot älven ger därför campus olika "ansikten" mot norr och söder.

Den övergripande byggnadsstrukturen på Konstnärligt campus utvecklades i samband med utbyggnaden under 10-talet. Den bygger på en stor sammanlänkande bas i betong som fysiskt binder ihop husen i nivå med älvsstranden. Här återfinns gemensamma faciliteter ordnade längs med ett invändigt stråk parallellt med strandpromenaden och älven. Stora delar av älvsplanet är tillgängligt för allmänheten. Verksamheternas huvudentréer är placerade i de enskilda byggnaderna på gatunivå i direkt anslutning till de entréplatser som bildas mellan husen. Från entréplanet och i våningsplanen ovanför återfinns de enskilda verksamheternas lokaler, inrymda i individuellt utformade byggnadsvolymer som formar Konstnärligt campus siluett.

Äldre byggnader är försedda med brutna tak och sadeltak. Nyare byggnader har platta tak med terrassbjälklag. I relation till dagens hållbarhetsutmaningar, där klimatanpassningar behövs för att hantera både hetta och skyfall (se vidare under 2.5.4) och det finns ett ökat behov av (lokal) elproduktion, finns en potential att nyttja taken mer framöver, antingen för växtlighet, energiproduktion eller vistelseytor.

2.5.4 Klimatrisker

I arbetet med campusplanen har en första värdering av de framtida klimatriskerna för Konstnärligt campus gjorts utifrån EU:s taxonomi. Värderingen visar på hög risk för nederbördsförändringar samt även på risker för större framtida temperaturvariationer. Det skulle kunna innebära fler och snabbare växlingar mellan snö, is, regn och hagel samt fler fluktuationer i utomhustemperaturen. Umeälvens nedre landskap ingår också i ett av de riskområden som MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) har pekat ut som nationella riskområden för ras, skred, erosion och översvämning¹. Här bör dock en vidare utredning göras.

Umeå kommun har även utvecklat en karta som visar hur skyfall skulle kunna påverka tätorten. Kartan visar det maximala vattendjupet som förväntas vid ett hundraårsregn. För området kring Konstnärligt campus förutspås 0,1-0,5 meter djupt vatten i en sådan situation. Placering av byggnader och infrastruktur samt höjdsättning bör därför göras så att dagvatten vid extrema nederbördssituationer kan avledas ytligt utan att orsaka skador. De senaste årens vintrar har i Umeå inneburit ökade snömängder. Vid en fortsatt utveckling av campus utemiljöer är det därför viktigt att planera för snöupplag. De större temperaturväxlingarna medför också att ett isigt underlag blir vanligare.

¹ <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/naturolyckor-och-klimat/identifiera-sarskilda-riskomraden/>

3. Campusplan

Den framtida inriktningen för den fysiska utvecklingen av Konstnärligt campus har sorterats in under tre teman:

- Ett unikt, levande, hållbart och attraktivt campus
- En hållbar lokalförsörjning
- Ett gemensamt hållbarhetsfokus

3.1 Ett unikt, levande, hållbart och attraktivt campus

Den genomgående höga kvaliteten som präglar miljöerna på campus ska även fortsättningsvis

utgöra ledstjärna. Det gäller såväl utemiljöerna, den identitetsskapande arkitekturen som interiören. Inriktningen innebär inte att det som finns idag måste bevaras precis som det är, utan om att de nuvarande kvaliteterna, tillsammans med verksamheternas behov, ska utgöra en måttstock för de tillägg och ändringar som behöver ske över tid. Miljöer med kulturvärden kräver extra hänsyn och behandlas i enlighet med detta.

Bild 28: Foto: Elin Berge.

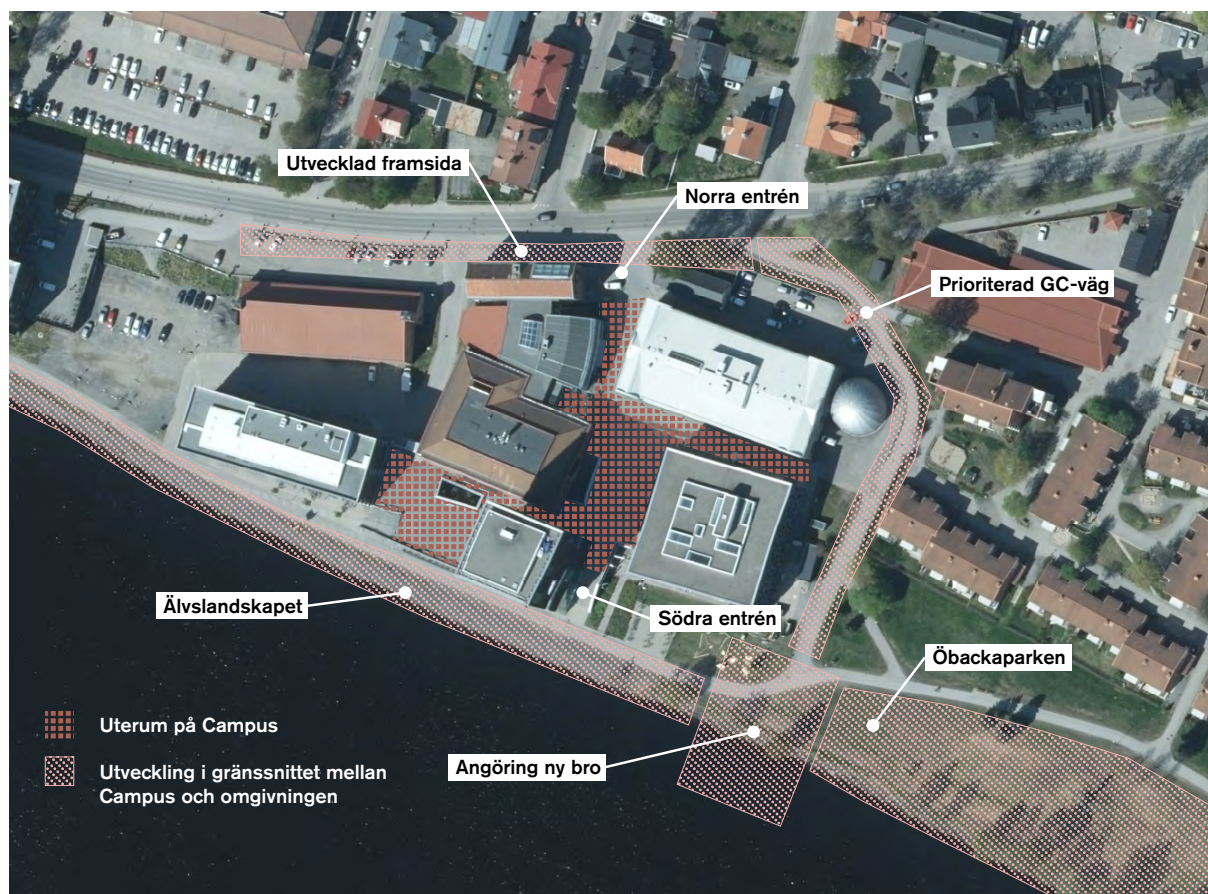

Bild 29: Uterummen på campus och övergångarna till omgivningen behöver utvecklas. Foto: Lantmäteriet.

3.1.1 Utvecklade övergångar till omgivningen

Genom att utveckla gränssnittet mot omgivningen skapas en tydlig och attraktiv gestaltning av det som utgör "ansiktet utåt" för campus, vilket förtydligar campus identitet i relation till den omgivande staden. Utvecklingen av de fysiska strukturerna går här hand i hand med utveckling av utvändigt skyltning och belysning.

Inne på campus behöver uterummen en översyn, på grund av att både funktioner och förväntningar har förändrats. Uterummen

kompletteras och utvecklas både med respekt för den ursprungliga utformningen och utifrån de begränsningar som finns både i storlek och i form av körytor och underbyggnader. Förutsättningarna gör det svårt att uppnå campusplanens mål att skapa goda möjligheter för hälsa, välbefinnande och rekreation för alla inom campus. De behov av till exempel motion och rekreation, som den stora arbetsplatsen genererar, behöver istället hanteras i campus omgivning. En sådan utveckling involverar fler aktörer och behöver ske i dialog med andra fastighetsägare och med kommunen.

Utifrån den stora mängden besökare behöver tillgänglighetsaspekterna av orienterbarhet och skyltning beaktas med särskild omsorg, både på campus och i anslutning till omgivningen.

Utveckling av uterummen ska ske med ambitionen att tillföra funktioner och skapa vistelsevärden, som lockar till användning året runt.

En utvecklad framsida mot Östra Strandgatan

Gatusegmentet förbi Konstnärligt campus föreslås utvecklas till en framsida för campus genom flera olika åtgärder:

- Gaturummet definieras tydligare med hjälp av gatuträd, lika sträckan öster om campus.
- Parkeringsplatsen norr om Umeå Energi ses

över avseende utformning och belysning, för att med enkla medel skapa en mer välkomnande miljö för bilburna besökare som för förbipasserande.

- Passagen mellan parkeringen och den norra campusentrén ges en ny utformning som även innehåller cykelparkering. Färre cyklar behöver därmed tas om hand inne på campus.
- Designhögskolans gavlar närmast gatan utnyttjas för campusgemensam skyltning och eventuell ljussättning.

En ny, trygg busshållplats för besöksbussar förläggs öster om den norra campusentrén. Det befintliga övergångsstället flyttas och anpassas för att kunna hantera ett utökat framtida gång- och cykelflöde i nord-sydlig riktning, som förväntas bli ett resultat av den nya bron.

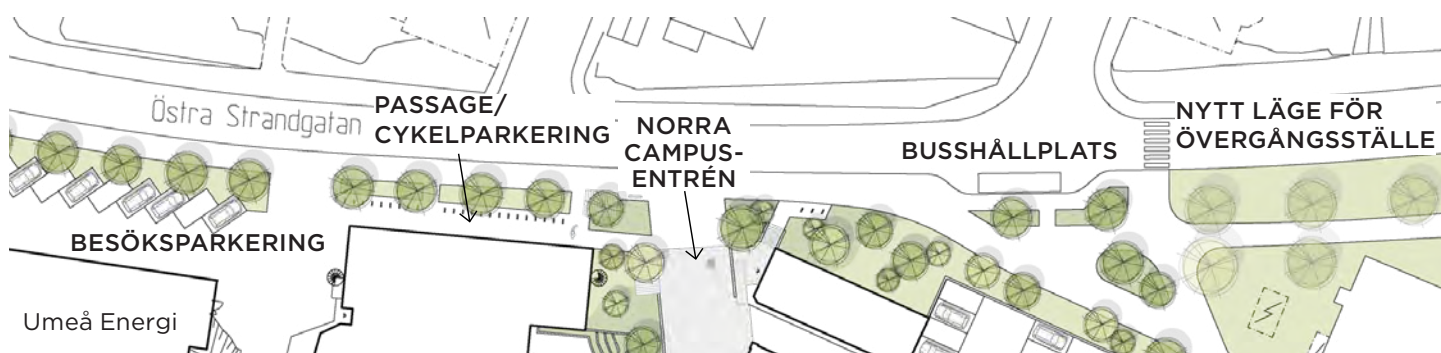

Bild 30: En utvecklad framsida mot Östra strandgatan, illustrationsplan.

Bild 31: Vy mot öster, Designhögskolans gavel.

Bild 32: Vy mot söder, den norra entrén till Konstnärligt Campus.

Bild 33: Ett utvecklat möte med älven, illustrationsplan.

Bild 34: Vy mot väster, Bildmuseet och den södra campusentrén.

Ett utvecklat möte med älven

Älvstråket utvecklas förbi Konstnärligt campus hela vägen fram till Öbackaparken. Strandpromenaden utvecklas i ett samarbete mellan Konstnärligt campus och kommunen med ambitionen att erbjuda en närmare kontakt med älven och tillskapa en förlängning av Öbackaparkens grönska. Strandpromenaden

utformas på ett diversifierat sätt med platsbildningar som lockar alla Umeåbor och samtidigt utgör en del av studenternas och de anställdas yttre rum. Fler platser för utställning och fullskaleprojekt utvecklas och restaurangen får en utvecklad uteservering. Konst kan integreras och bli en del av utformningen.

Bild 35: Vy mot väster, plats för rekreation och rörelse i Öbackaparken.

Öbackaparken: plats för

behoven av rekreation och rörelse

Öbackaparken och det nya brofästet skulle kunna utvecklas till en mer attraktiv målpunkt och ett vistelseområde som skulle kunna attrahera flera olika användargrupper: närboende, studenter och anställda från Konstnärligt campus och Umeåbor som rör sig längs med Älvstråket. Parken skulle kunna innehålla många olika aktiviteter, såsom utegym, basketplan, lekplats, bouleanor, bastu och badmöjligheter samt utvecklade rekreativa miljöer för studier och avkoppling.

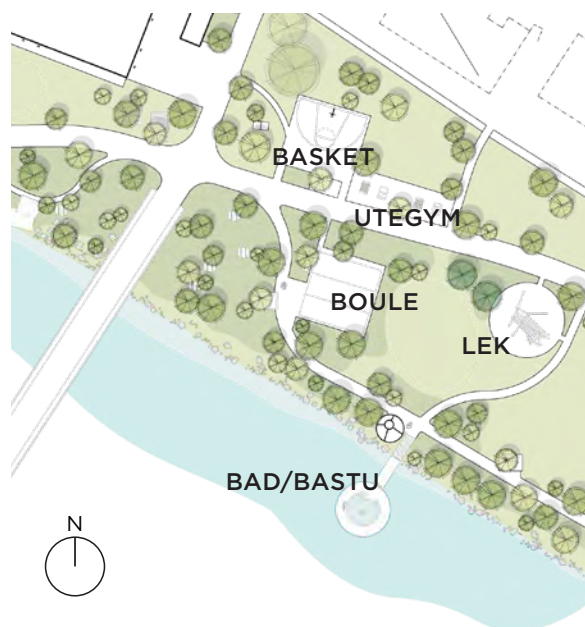

Bild 36: Öbackaparken, illustrationsplan.

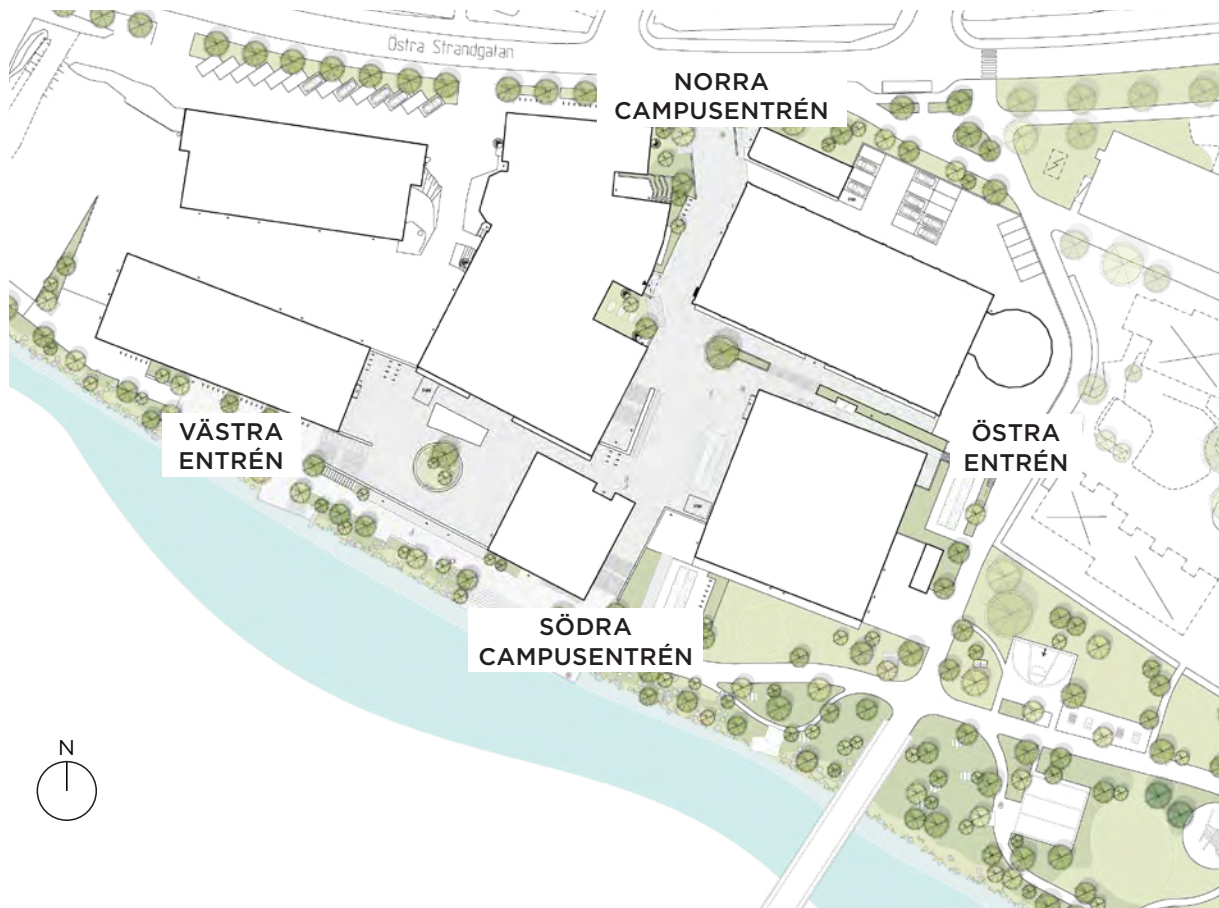

Bild 37: En hierarki av entréer, illustrationsplan.

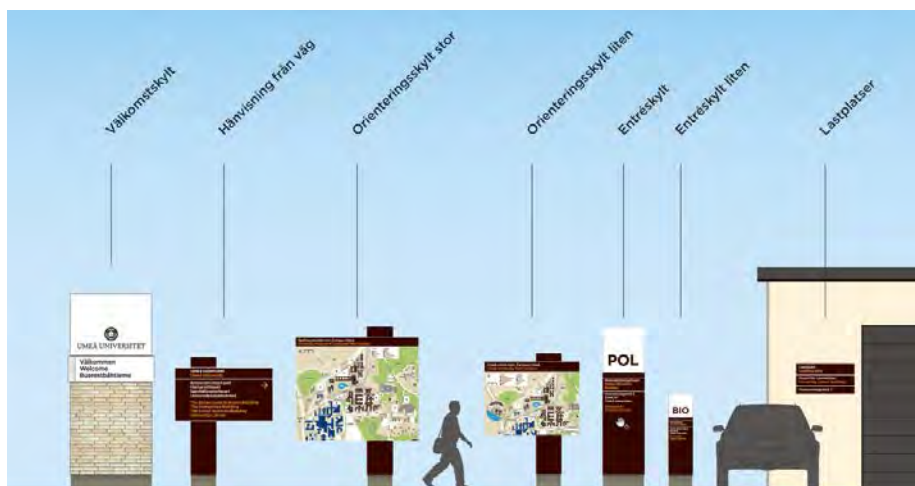

Bild 38: Skytikoncept för campusentréer på huvudcampus, Umeå universitets skyltprogram.

En hierarki av entréer

Campusentréerna inordnas i en hierarki, vilket förbättrar orienterbarheten och stärker Konstnärligt campus identitet i stadsrummet. Det finns fyra entréer, en i varje vädersträck. En nordlig och en sydlig campusentré etableras som huvudentréer till campusområdet.

Den **norra campusentrén** omformas till en inbjudande och välkomnande plats. Designhögskolans norra del sveps in i grönska som tillsammans med de nya gatuträden längs med Östra strandgatan skapar en tydlig övergång från gata till campusmiljö.

Bild 39: Norra campusentrén.

Den **södra campusentrén** utvecklas till en tydlig plats som kopplar samman campus med Älvstråket och därmed annonserar sig tydligt.

Den **östra entrén** tas om hand och utvecklas för att möta det nya flödet i nord-sydlig riktning, men ges en underordnad betydelse, liksom den befintliga **västra entrén**.

Tydliga markörer/campuskyltar utvecklas för att förtydliga campusområdets utbredning. De välkomnar och leder besökaren rätt.

Cykelparkeringar anläggs så att de finns tillgängliga i anslutning till alla campusentréer, med ambitionen att cyklar i så stor utsträckning som möjligt ska lämnas vid entréerna, i stället för att tas med in på campus.

Bild 40: Södra campusentrén.

3.1.2 Utvecklade uterum på campus

Inne på campus utvecklas uterummen utifrån sina förutsättningar, med det övergripande ambitionen att skapa fler sittplatser och få in mer grönska.

På **Designhögskolans entrésida**, innanför den norra campusentrén, skapas sittplatser och grönska i ett läge med bra mikroklimat. Grönskan kan utformas som en ört-gräsäng för ökad biologisk mångfald.

Platsen mellan Arkitektshögskolan, Bildmuseet, Designhögskolan och Curiosum utvecklas från att endast vara en plats man rör sig över, till att också erbjuda möjlighet till

vistelse. Sittplatser tillskapas längst med trappan till älvplanet och mellan Arkitektshögskolan och Curiosum tillskapas förutsättningar för att plantera ett stort vårdträd med tillhörande sittplatser. Åtgärderna stärker även platsen som träffpunkt, då den som väntar kan hitta platser utan att behöva stå "mitt i flödet".

Mellan Bildmuseet och Konsthögskolan kompletteras det kala golvet med grönska och sittplatser, så långt trafiktörelserna på platsen medger. Det kan till exempel ske i form av en central planering, en sinnligt utformad planering med grönska och sittplatser runt om. Möjligheten att utveckla en uteplats i anslutning till studentköket bör också undersökas.

Bild 41: Utvecklade campusrum, illustrationsplan.

Bild 42: Vy mot söder, grönska och sittplatser.

Bild 43 och 44: Vänster, vy mot sydväst, utsikt över älven. Höger, vy mot öster, platsskapande grönska vid Konsthögskolans entré.

Sammanställning utvecklade uterum och övergångar till omgivningen

Utveckling av områdets övergångar till omgivningen.

Fokus:

- Norra entrén mot Östra Strandgatan
- Älvsidan
- Öbackaparken
- En hierarki av entréer skapas.
- Utveckling av uterum på campus

3.1.2 Arkitektoniska kompletteringar i linje med befintlig karaktär och byggnadsstruktur

Campus byggnader är av hög kvalitet och håller en hög arkitektonisk nivå. De utgör därmed måttstock vid kommande förändringar avseende ambitionsnivå och detaljeringsgrad. Eventuella kompletteringar ska därför anpassas till nuvarande byggnadsvolymers storlek och materialanvändning. De två karaktärerna beskrivna under 2.5.3 med sina respektive materialpaletter utgör utgångspunkten.

Kommande förändringar ska också bidra till att upprätthålla alternativt utveckla den rådande byggnadsstrukturen med sitt gemensamma älvplan, sitt entréplan och däröver fristående volymer. Utblickarna och siktlinjerna mot älven ska bibehållas.

En utredning av takens potential och lämplighet för utökat nyttjande genomförs. Även eventuella kompletteringar på taken ska utföras med hög kvalitet och i linje med byggnadernas uttryck.

Bild 45: Utblickarna mot älven är värda att bevara.
Foto: Åke E:son Lindman.

3.1.3 Ett utvecklat älvplan

Den nya, centrala placeringen av Universitetsbiblioteket och nyetableringen av restaurangen med tillhörande egen entré och uteservering, visar att det finns potential att fortsätta utveckla ursprungsidén om de gemensamma och publika funktionerna i älvplanet än mer. Vid kommande lokalförändringar bör därför möjligheten att ytterligare tillskapa gemensamma eller publika funktioner som vänder sig mot det invändiga stråket i älvplanet bevakas. Här skulle till exempel gemensamma verkstäder och fler utställningsytor kunna tillskapas, kanske också en studentlokal om behovet finns.

Planet skulle även kunna utvecklas som social mötesplats om de gemensamma delarna av planet möblerades upp i större utsträckning än idag. Det skulle även tillgodose studenternas behov av fler neutrala studie-sociala ytor och matplatser.

Bild 46: Taken har potential att utnyttjas mer.
Foto: Lantmäteriet.

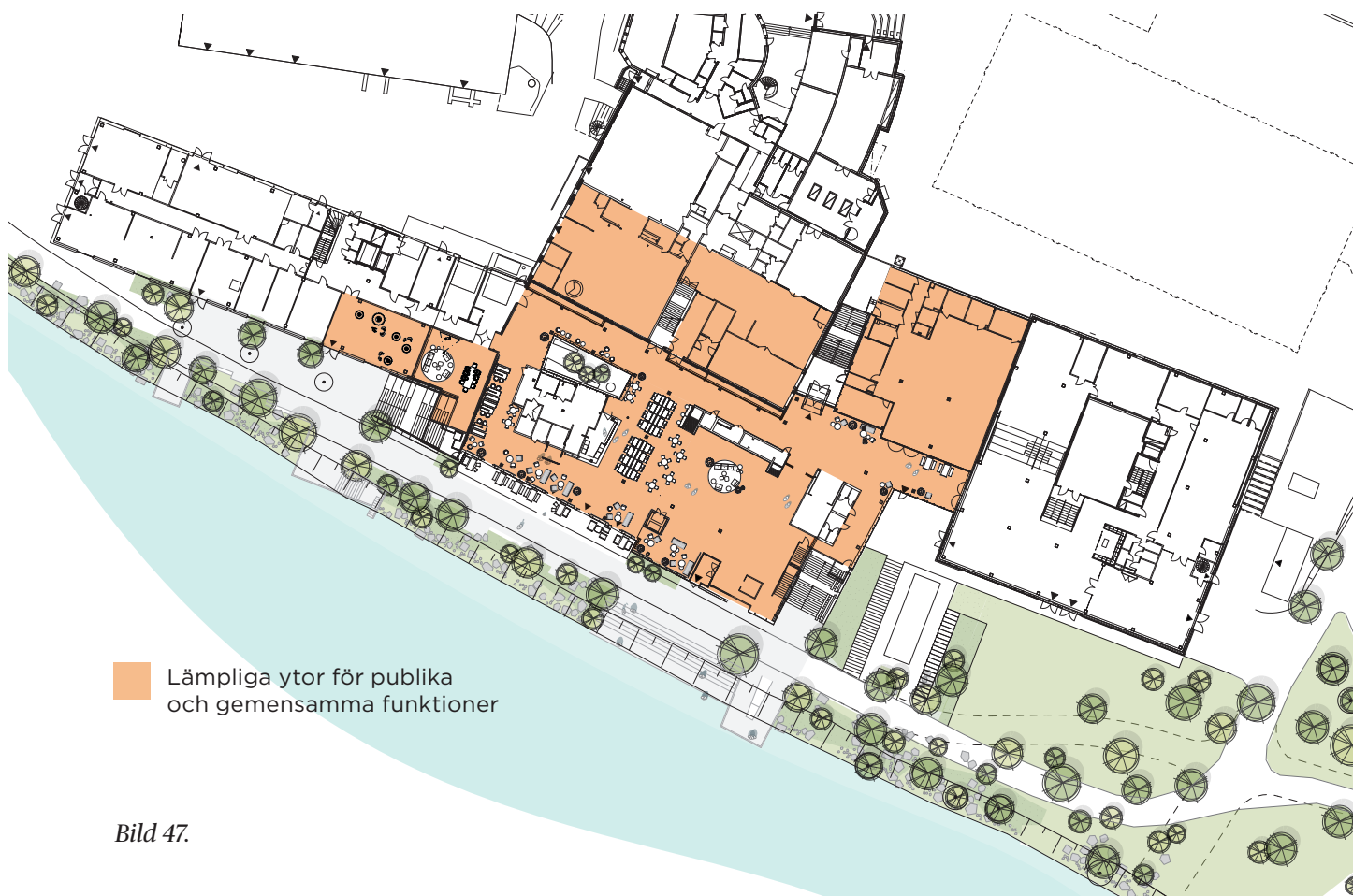

Bild 47.

3.2 En hållbar lokalförsörjning

Den fortsatta lokalutvecklingen på Konstnärligt campus sker i enlighet med de hållbarhetsstrategier som formulerats i universitetets lokalförsörjningsplan. Det innebär att de lokalbehov som uppkommer ska prövas enligt fyrstegsprincipen, se kapitel 2.1. Trots att inriktningen framöver är att använda de lokaler som redan finns mer effektivt, behöver framtida utbyggnadsmöjligheter ändå säkerställas. Att ha så kallad planberedskap gör det möjligt att agera om någon verksamhet behöver expandera stort på grund av ett utökat uppdrag, men behövs även för att ha möjlighet att ta emot nya verksamheter eller för att i framtiden kunna ersätta byggnader som nått sin slutliga livslängd. Här går således lokalförsörjning och fastighetsutveckling hand i hand.

Principer för den framtida lokalförsörjningen och fastighetsutvecklingen på Konstnärligt campus

Minska ytbehovet. Detta kan ske genom att arbetssätt förändras eller att fysiska moment ersätts med digitala tjänster. Ett aktivitetsbaserat arbetssätt med ”fri sittning” kan till exempel vara ett sätt att komma till rätta med den ”kontorisering” av lokalerna som flera

verksamheter på Konstnärligt campus har drabbats av de senaste åren, trots att närvaron per anställd har gått ner betydligt.

Intensifiera ytanvändningen. Genom att ytor används för flera olika funktioner eller att de används under en större del av dagen intensifieras ytanvändningen. Ett sätt att intensifiera lokalanvändningen på Konstnärligt campus, om nya eller större behov uppstår, skulle kunna vara att verksamheterna använder varandras lokaler i större utsträckning än de gör idag. Detta kan behöva stöttas administrativt genom att bokningssystem harmoniseras, så att bokning av lokaler som ligger i olika bokningssystem underlättas och att tillgången på lediga lokaler tydligt visualiseras. Det kan också handla om att schemaläggning behöver koordineras.

Underlätta delning och samnyttjande.

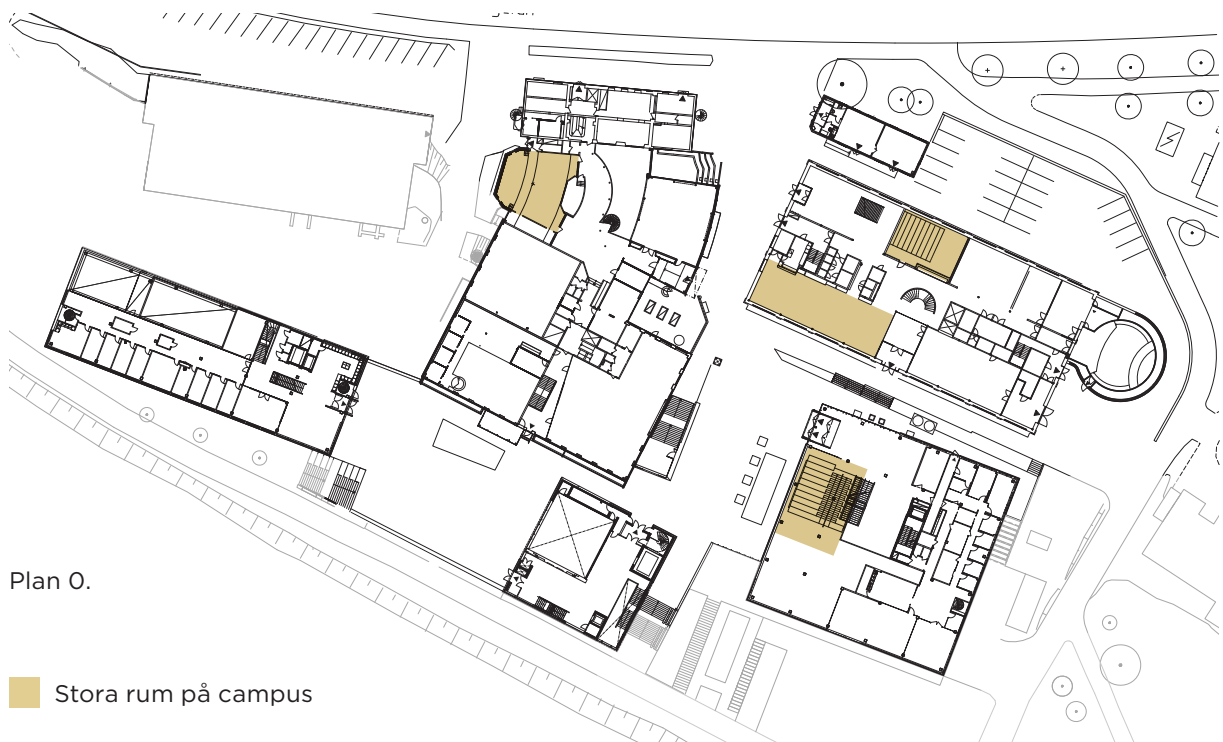
Delning är särskilt angeläget för lokaler som är resurskrävande, varit dyra att tillskapa eller har en låg användningsgrad. Delning kan behöva underlättas genom att lokaler anpassas, kompletteras eller byggs om. Det kan också vara aktuellt att se över möjligheten till delning i samband med att ett upprustningsbehov föreligger. Det skulle till exempel kunna bli aktuellt för verkstäderna på Konstnärligt campus längre fram.

Bild 48: De konstnärliga utbildningarnas befintliga verkstäder på plan 0 som skulle vara befintliga verkstäder som skulle vara möjliga att samnyttja.

Plan 1.

Plan 0.

 Stora rum på campus

Bild 49. Stora rum på Konstnärligt campus som skulle kunna vara möjliga att utredas för samnyttjande i framtiden.

Bild 50.

Säkerställ expansion. Tillgången på byggrätter inom Konstnärligt campus är relativt begränsad. Detaljplanlagda byggrätter finns i souterrängplanet öster om Arkitekt högskolan samt i 2 våningar vid Designhögskolan. Utöver detta har en påbyggnad av Arkitekt högskolan prövats i samband med framtagandet av campusplanen. En sådan påbyggnad har funnits möjlig både i relation till den befintliga byggnadsvolymen och till intilliggande byggnader, men skulle kräva en ny detaljplan.

Bygg hållbart. Eventuell framtida utbyggnad ska ske hållbart med låg klimatpåverkan och utformas så att en hög nyttjandegrad kan erhållas. Att använda konstruktivt trä skulle kunna vara en naturlig utveckling utifrån den omfattande användningen av trä som ytskikt, som präglar den stora utbyggnaden på 10-talet.

Ta fram ett kunskapsunderlag. Ett första steg på vägen mot en hållbar lokalförsörjning är att ta fram ett kunskapsunderlag med sammanställd information om den nuvarande lokalanvändningen. Det kan till exempel ske genom att data samlas in via sensormätning. Ett sådant kunskapsunderlag genererar en tydlig bild av hur lokalerna används idag. Det gör det också

möjligt att jämföra användningen verksamheter emellan och ger även en bra utgångspunkt för att föra en informerad diskussion om hur lokalerna bör utvecklas framåt.

Säkerställ en omställningsreserv. I enlighet med lokalförsörjningsplanen behövs en omställningsreserv på campus för att kunna hantera omflyttningar och evakueringar. I dagsläget används delar av plan 3 i Sliperiet för att hantera detta, vilket fungerar bra, då planet har en generell utformning och är möjligt att indela i flera enheter. Även den förseglade aulan på Designhögskolan kan ses som en reserv. Vakansytan är dock för nuvarande mindre än de fyra procent som anges som riktvärde i lokalförsörjningsplanen.

Behov av fördjupningar. I samband med den genomgång av lokalerna på campus som gjorts i arbetet med campusplanen, har det blivit tydligt att både Arkitekt högskolan och Designhögskolan är i behov av mer genomgripande genomlysningar av sina lokaler med syftet att få dem att bättre svara mot behoven och fungera bättre framöver. Detta hanteras inom Lokalförsörjningsenhetens löpande arbete.

3.3 Gemensamt hållbarhetsfokus

Ett fördjupat samarbete mellan fastighetsägare och hyresgäst i hållbarhetsfrågor är en förutsättning för att universitet ska nå sina hållbarhetsmål, inom bland annat energiområdet och avseende social hållbarhet. Därför utvecklas ett närmare, strategiskt samarbete mellan fastighetsägare och hyresgäst inom hållbarhetsområdet. Vilken form samarbetet ska ha, vilka områden det ska omfatta och vilka som kommer att delta i arbetet kommer att utveck-

las separat, men fokus kommer att ligga på de betydande miljö- och hållbarhetsaspekterna.

Det finns även ett stort intresse för att utveckla hållbara lösningar inom verksamheterna på campus, både kopplade till den egna verksamheten och till den fysiska miljön. Det är ett engagemang som är värt att fånga upp och kanalisera i det fortsatta hållbarhetsarbetet. Den enskilt viktigaste hållbarhetsfrågan ur ett verksamhetsperspektiv är den hållbara lokal-försörjning/lokalanvändning som beskrivits under 3.2.

Bild 51. Foto: Mostphotos.

Källor

- Översiktsplan Umeå kommun, 2018
- Fördjupad översiktsplan Universitetsstaden, 2013
- Gestaltungsprogram två bropar, White Arkitekter och Umeå kommun 2021
- Byggnadsordning för Öst på stan - ett förhållningssätt till stadsdelens karaktärsdrag 2014
- Konstnärligt campus, en sammanställning av skisser, bilder och ritningar
- från masterplan till enskild byggnad, Umeå universitet, Balticgruppen, White arkitekter, Henning Larsen Architects.
- Rapport Nuläge- och behovsanalys Konstnärligt campus
- Genskjutsintervjuer, White Arkitekter 2024

Bildkällor

Omslagsbild: Bild i norr - Mikael Lundgren.

Bildkälla, om annan än White Arkitekter, anges för respektive bild.

Illustrationerna är inspirationsskisser och redovisar inte slutlig utformning.

UMEÅ UNIVERSITET